

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/641/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112228165
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6112228165.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovej a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a Mgr. Dušana Ďuriana a ko členov senátu, v právnej veci žalobcu U. Q., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom v W. W., H. XX, v konaní právne zastúpeného JUDr. Jozefom Švarcom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie Horná 41, Banská Bystrica, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorého koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, v konaní o náhradu majetkovej škody s príslušenstvom a nemajetkovej ujmy vo výške 33 000,- € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu aj žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14C/351/2012-189 zo dňa 26.05.2015, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil žalovanému z titulu majetkovej škody s príslušenstvom a nemajetkovej ujmy povinnosť zaplatiť žalobcovi odchodné vo výške 10 602,18 € a sumu 6 300,- € ako rozdiel medzi služobným príjmom od prepustenia od 07.08.2009 do 09.09.2010 a výsluhovým dôchodkom m e n í tak, že žalobu z a m i e t a.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, ktorými uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy obhajoby vo výške 1 171,24,- € a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 890,- €, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (prvý výrok), v prevyšujúcej časti návrh zamietol (druhý výrok) a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania (tretí výrok), p o t v r d z u j e.

III. Žiadna zo strán n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému z titulu majetkovej škody s príslušenstvom a nemajetkovej ujmy povinnosť zaplatiť žalobcovi odchodné vo výške 10 602,18 €, sumu 6 300,- € ako rozdiel medzi služobným príjmom od prepustenia od 07.08.2009 do 09.09.2010 a výsluhovým dôchodkom, trovy obhajoby 1 171,24,- € a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 890,- €, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (prvý výrok), v prevyšujúcej časti návrh zamietol (druhý výrok); o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania (tretí výrok).

Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu, že uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcia kontroly a inšpekčnej služby Banská Bystrica, ČVS: SKIS-26/IS-3-V-2009 zo dňa 09.06.2009 bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie žalobcovi pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca sťažnosť, ktorá bola uznesením Vojenskej obvodnej prokuratúry Banská Bystrica sp. zn. Opv/28/2009 zo dňa 29.06.2009 zamietnutá. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1T/115/2009-173 zo dňa 08.07.2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.

2To/274/2010 bol žalobca spod obžaloby oslobodený, pretože nebolo preukázané, že sa skutok, pre ktorý bol stíhaný, stal.

Žalobca do konania predložil personálny rozkaz ministra vnútra Slovenskej republiky č. 334 zo dňa 07.08.2009; z jeho obsahu vyplýva, že služobný pomer žalobcu končí dňom doručenia rozhodnutia, pretože bol podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. prepustený zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru. Proti uvedenému personálnemu rozkazu podal žalobca rozklad; rozhodnutím zo dňa 09.12.2009 č. p. SLV 140/PK-2009 bol rozklad zamietnutý a ním napadnuté rozhodnutie bolo potvrdené z dôvodov, že konanie o prepustení zo služobného pomeru nemožno spájať s trestným konaním; to, či odvolateľ protiprávnym konaním naplnil aj niektorý zo znakov skutkovej podstaty trestného činu je v kompetencii orgánov činných v trestnom konaní, zásada prezumpcie neviný sa v personálnom konaní neuplatňuje.

Preto žalobca v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. podal návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím, v ktorom si uplatnil náhradu škody a zároveň i nemajetkovú ujmu. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „MS SR“) postúpilo žiadosť Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj „MV SR“).

Po podaní žaloby mal okresný súd za to, že uznesenie o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia je nezákonným rozhodnutím. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu spôsobenej nezákonným rozhodnutím (rozsudok NS SR č.k. 1Cdo/53/1993, 1CZ/6/1990, 4MCdo/15/2009, 4Cdo/183/09). Otázku nezákonnosti rozhodnutia nemožno posudzovať zo strany súdu ako otázku predbežnú, ak ide o rozhodnutie, ktoré bolo príslušným rozhodnutím kompetentného orgánu zrušené ako nezákonné; súd z takého rozhodnutia vychádza pri rešpektovaní prezumpcie jeho správnosti.

Žalobca bol oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že by sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Z hľadiska judikačnej činnosti a právnej teórie oslobodenie spod obžaloby a zastavenie trestného stíhania má rovnaký dôsledok, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Je teda naplnený predpoklad porušenia právnej povinnosti. Z hľadiska posúdenia príčinnej súvislosti ako jednej zo zákonných požiadaviek vzniku zodpovednosti za škodu znamená, že medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou musí byť vzťah príčiny a následku. Vznik škody nemá spravidla iba jednu príčinu, a preto treba rozlišovať medzi príčinami hlavnými a vedľajšími; treba mať na zreteli, že ak majú byť naplnené podmienky zodpovednosti, protiprávny úkon musí byť následkom aspoň jednej z hlavných príčin; vzťah medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody musí byť bezprostredný. Je nepochybné, že žalobcovi vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesenia obvinenia, pretože práve na základe daného rozhodnutia zo dňa 09.06.2009 došlo ku vzniku jeho škody. Keby nebolo vydané rozhodnutie, škoda by žalobcovi nevznikla a nedošlo by ani k prepusteniu žalobcu zo služobného pomeru. Súd mal za to, že nepochybné k prepusteniu zo služobného pomeru došlo len v dôsledku vznesenia obvinenia, a teda príčinou škody žalobcu nie je vedľajšia príčina - prepustenie zo služobného pomeru, pretože táto skutočnosť je v príčinnej súvislosti so vznesením obvinenia voči žalobcovi. Hlavnou príčinou, pre ktorú škoda vznikla, je začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia, v dôsledku čoho došlo aj k prepusteniu žalobcu zo služobného pomeru; škoda mu vznikla na odchodnom k rozdielu medzi služobným príjmom od jeho prepustenia a priznaným výsluhovým dôchodkom a zároveň mu vznikli trovy obhajoby. Skutočnosť, že žalobca využil všetky opravné prostriedky, ktorým nebolo vyhovené, nemôže vo svojej podstate znamenať, že by nedošlo k porušeniu právnej povinnosti. Žalobca si uplatnil škodu vo výške odchodného od 01.12.1990 do právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku 09.09.2010 vo výške 11 926,- €; súd mu priznal náhradu škody vo výške odchodného, ktoré by mu prislúchalo vo výške 10 602,18 €. Vychádzal z oznámenia MV SR, že v prípade, že by služobný pomer žalobcu skončil 09.09.2010, trval by 21 rokov a 286 dní. Výška odchodného by v súlade s § 33 ods. 2 zákona č.328/2002 Z.z., účinného do 09.09.2010 (podľa ktorého odchodné patrí policajtovi, ak jeho služobný pomer trval najmenej 5 rokov, vo výške jednonásobku základu podľa § 60 a zvyšuje sa každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru o 1 základu, najdlhšie do 30 rokov trvania služobného pomeru), predstavovala 9 násobok základu (priemerného mesačného služobného platu podľa § 60 ods. 1,3), t.j. sumu $9 \times 1\,178,02 \text{ €} = 10\,602,18 \text{ €}$.

Ďalší nárok, ktorý si žalobca uplatnil, bol vyčíslený rozdiel medzi služobným príjmom od prepustenia a priznaným výsluhovým dôchodkom vo výške 6 300,- €. Žalobca predložil okrem potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Banská Bystrica o tom, že služobný pomer trval od 01.12.1990 do 07.08.2009, aj potvrdenie o mzde za rok 2008 a 2009 a list MV SR zo dňa 14.02.2011, z ktorého bolo zistené, že mu bol odo dňa 08.08.2009 priznaný výsluhový dôchodok vo výške 501,14 €. Keďže nebolo sporné, že služobný pomer trval do 07.08.2009 ani to, že rozhodnutie o oslobodení spod

obžaloby nadobudlo právoplatnosť dňa 09.09.2010, za obdobie od 07.08.2009 do 09.09.2010 súd priznal žalobcovi náhradu škody vo výške 6 300,- €.

Nárok na náhradu trov nutnej obhajoby vo výške 1 171,24 €, ktoré podľa faktúry žalobca zaplatil, okresný súd tiež považoval za dôvodný. Ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní fyzická osoba vynaložila náklady na trovy nutnej obhajoby, smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov, štát zodpovedá za takto vzniknutú škodu podľa § 1 zákona a to bez ohľadu na skutočnosť, či v trestnom konaní bol obvinenému obhajca ustanovený, alebo či si ho zvolil sám; je potrebné len skúmať, či trovy nutnej obhajoby sú v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Súd na základe písomného plnomocenstva zo dňa 19.06.2009 v konaní sp.zn. 1T/115/2009 priznal žalobcovi za jednotlivé úkony právnych služieb trovy právneho zastúpenia za:

-prevzatie obhajoby 19.06.2009 sumu 57,95€ + režijný paušál (ďalej aj „RP“) 6,95€

-podanie sťažnosti 19.06.2009 sumu 57,95€ + RP 6,95€

-účasť obhajcu na 2 vyšetrovacích úkonoch - výsluch obvineného a svedkov 19.07.2009 sumu 115,90€ + RP 6,95€

-účasť obhajcu na vyšetrovacích úkonoch 12.08.2009 - výsluch svedka Q., Q. a konfrontácia Q. - P. sumu 57,95€ + RP 6,95€

-účasť obhajcu na vyšetrovacích úkonoch dňa 10.09.2009 - výsluch svedka P. sumu 57,95€ + RP 6,95€

-účasť obhajcu na vyšetrovacích úkonoch - výsluch svedka D. dňa 06.10.2009 sumu 57,95€ + paušál 6,95€

-účasť obhajcu na preštudovaní vyšetrovacieho spisu dňa 26.10.2009 sumu 57,95€ + RP 6,95€

-podanie odporu proti trestnému rozkazu dňa 18.12.2009 sumu 57,95€ + RP 6,95€

-účasť obhajcu na konaní pred súdom prvého stupňa dňa 09.02.2010 od 10.00 hod. do 13.15 hod. 2x úkon v hodnote 120,22€ + RP 7,21€

-odvolanie proti rozsudku sp. zn. 1T/115/2009 dňa 16.03.2010 sumu 60,11€ + RP 7,21€

-účasť obhajcu na konaní pred súdom druhého stupňa dňa 22.04.2010 sp.zn. 2To/98/2010 sumu 60,11€ + RP 7,21€

-účasť obhajcu na konaní pred súdom prvého stupňa dňa 08.07.2010 sumu 60,11€ + RP 7,21€

-účasť obhajcu na konaní pred súdom druhého stupňa dňa 09.09.2010 sumu 60,11€ + RP 7,21€

-vykonané porady s klientom dňa 12.08.2009 sumu 57,95€ + RP 6,95€

-poradu s klientom dňa 09.02.2010 sumu 60,11€ + RP 7,21€

-poradu s klientom dňa 08.07.2010 sumu 60,11€ + RP 7,21€; úkony právnych služieb obhajoby predstavujú 1 058,22€ a paušálna náhrada k úkonom 113,02€, spolu 1 171,24€. Súd uvedenú náhradu priznal v plnom rozsahu, pretože uvedené úkony boli vykonané, žalovaný ich žiadnym spôsobom nerozporoval, tvrdil iba, že nestačí, aby bola predložená faktúra o ich zaplatení.

Žalobca si uplatnil aj náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33 000,-€. V prípade, že by voči žalobcovi nebolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie, nevznikla by mu nemajetková ujma. Výšku nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, má byť však v súlade s požiadavkou spravodlivosti za splnenia podmienok, uvedených v § 17 ods. 3 zákona. Žalobca bol v služobnom pomere príslušníka policajného zboru vo funkcii starší referent do začatia trestného stíhania, nebol nikdy predtým trestne stíhaný; v práci mal len písomné pokarhania za prieťahy v konaniach, tak ako aj ostatní kolegovia, inak vykazoval dobré výsledky, bol vysoko odmeňovaný a venoval sa hlavne práci. Problémy v rodinnom živote nemal, pokiaľ nejaké boli, týkali sa manželkinho zdravotného stavu, ktorý sa po začatí trestného stíhania a po prepustení zo služobného pomeru žalobcu zhoršil. V konaní nebol produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval, že žalobca nemal dobrú povesť, alebo že by si riadne nevykonával prácu; tieto skutočnosti nevyplývali ani z personálneho rozkazu. Vzniknutá ujma vzhľadom na okolnosti, za ktorých k nej došlo, bola značná: strata zamestnania, nemožnosť si nájsť prácu v rámci svojej kvalifikácie, zníženie statusu žalobcu v spoločnosti, čo malo vplyv aj na život syna v rámci jeho štúdia, i na súkromný život v manželstve; došlo k zníženiu dôvery v jeho česť medzi ľuďmi jednak v súkromnej sfére, ktorí ho poznali ako policajta, jednak medzi kolegami i susedmi; žalobca sa nemohol zamestnať, našiel si prácu v pohrebníctve a t.č. vykonáva práce v Rooseveltovej nemocnici v rámci vnútornej ochrany; došlo k zníženiu jeho príjmu, ktorý predtým predstavoval 950,-€ netto, v súčasnosti najviac 520,-€.

Žalobca v konaní pri náhrade nemajetkovej ujmy poukazoval na zdravotný stav jeho manželky, ktorá v priebehu súdneho konania zomrela; výsluchom jej ošetrojúcej lekárky bolo zistené, že bola jej pacientkou už od roku 2006, t.j. tri roky pred začatím trestného stíhania žalobcu a liečila sa na psychiatrickú diagnózu; lekárka nezistila, čo bolo podkladom úzkostných stavov; po vyšetrovaniach stanovená diagnóza bolo poškodenie mozgu; príčinu daného ochorenia nezistila, diagnóza spĺňa čiastočne aj neurologické kritériá, môže byť spôsobená po krvácaní mozgu i vírusovom ochorení; stav sa môže a nemusí

zhoršovať, liečbou sa môže stabilizovať. U manželky žalobcu sa napriek liečbe stav zhoršoval. Lekárka mala vedomosť aj o jej súkromnom živote a nevedela uviesť, či sa zhoršoval len z dôvodu organickej poruchy, alebo aj z dôvodu samotných životných situácií.

Súd nepovažoval za postačujúcu len morálna satisfakciu a priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 5 890,- €, pričom uvedenú náhradu nemajetkovej ujmy určil ako 5 násobok jeho priemerného mesačného služobného platu, ktorý bol stanovený pre výpočet odchodného (1 178,02€ mesačne). Uvedenú náhradu súd prvej inštancie považoval za primeranú vzhľadom na osobu žalobcu, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil, žije a pracuje, vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, okolnosti, za ktorých k nej došlo, následky, ktoré to spôsobilo v jeho súkromnom živote i spoločenskom živote a hlavne závažnosť následkov v jeho spoločenskom uplatnení. Keďže súvislosť medzi zlým zdravotným stavom, úmrtím manželky a vzniknutou škodou v konaní žalobca nepreukázal, súd mu nepriznal výšku ním požadovanej náhrady. Žalovaný tvrdil a preukazoval, že všetky skutočnosti, uvedené žalobcom pre náhradu nemajetkovej ujmy, súvisia s prepustením zo služobného pomeru. Súd sa nestotožnil s týmto právnym názorom a mal za to, že súvisia s uznesením o vznesení obvinenia, t.j. nezákonným rozhodnutím, keďže v konaní neboli predložené také dôkazy, ktoré by preukazovali, že personálny rozkaz, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru, nesúvisel so začatím trestného stíhania a vznesením obvinenia, keďže išlo o totožný skutok.

Súd prvej inštancie žalobcovi priznal aj náhradu trov právneho zastúpenia v zmysle §142 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, platného a účinného do 30.06.2016. Úspech žalobcu vypočítal na 46 %, pretože si uplatňoval náhradu škody celkom vo výške 52 397,24€ (§10 ods. 1, 2 advokátskej tarify) a úspešný bol vo výške 23 963,24€. Podľa advokátskej tarify mu priznal náhradu trov konania vo výške súdneho poplatku 20,-€ a trov právnych služieb spolu vo výške 3 877,96€ za úkony právnej služby: príprava a prevzatie zastúpenia podľa §14 ods. 1 písm. a) vo výške 526,13€ + RP 7,41€, podanie návrhu podľa §14 ods. 1 písm. b) vo výške 526,13€ + RP 7,63€, účasť na pojednávaní dňa 25.04.2013 podľa §14 ods. 5 písm. b), odročené bez prejedania pri hodnote úkonu 131,53€ +RP 7,81€, účasť na pojednávaní dňa 27.08.2013 podľa §14 ods. 1 písm. c) vo výške 526,13€ + RP 7,81€, účasť na pojednávaníach 16.09.2014 a 11.12.2014 podľa §14 ods. 1 písm. c) pri hodnote za každý úkon vo výške 526,13€ + RP 8,04€, účasť na pojednávaníach dňa 24.02.2015 a 26.05.2015 podľa §14 ods. 1 písm. c) pri hodnote za každý úkon 526,13€ + RP 8,39€. Keďže úspech žalobcu predstavoval celkom 46 %, súd mal za to, že žalobca i žalovaný boli v podstate rovnako úspešní, preto rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov tohto konania.

Pokiaľ žalovaný namietal, že nie je tou organizačnou zložkou, s ktorou má štát konať s poukazom na §4 ods. 1 písm. f) zákona č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, súd prvej inštancie uviedol, že uvedené ustanovenie na vznik oprávnenia generálnej prokuratúry konať o náhradu škody v mene štátu nevyžaduje splnenie kritéria, aby prokurátor nezákonné rozhodnutie v trestnom konaní sám vydal, ale aby škodu spôsobil. Z hľadiska prejednávanej veci prokurátor škodu spôsobil tým, že sťažnosť, podanú proti uvedenému uzneseniu o vznesení obvinenia, podanú žalobcom zamietol a podal na neho obžalobu príslušnému súdu. Orgánom oprávneným konať v mene štátu tak nemôže byť Ministerstvo vnútra SR, ktoré toto oprávnenie po účinnosti novej právnej úpravy od 01.11.2013 stratilo a ani Ministerstvo spravodlivosti SR, pretože škoda nevznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom (§4 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona č.514/2003 Z.z.); nie je ani splnený predpoklad, že nie je možné určiť príslušný štátny orgán, oprávnený konať v mene štátu podľa §4 ods. 2 zákona. Právna úprava zmenená zákonom č.412/2012 Z.z., účinná od 01.01.2013, neobsahuje prechodné ustanovenia, a preto v zmysle princípu nepravej retroaktivity uplatní sa aj na všetky neskončené konania o náhradu škody voči štátu, proti ktorému podanú sťažnosť prokurátor zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu. Žalovaný bol do konania pripustený uznesením zo dňa 23.09.2013, ktoré po odvolaní žalovaného a rozhodnutí krajským súdom nadobudlo právoplatnosť.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal včas odvolanie žalovaný. Na to, aby prokuratúra bola povinná a oprávnená konať za štát v zmysle článku 2 ods. 2 Ústavy SR, musí podľa zákona škodu spôsobiť a to buď konaním alebo opomenutím. V prípade uznesenia o vznesení obvinenia vydaného vyšetrovateľom, na ktorom sa prokurátor žiadnym spôsobom nepodieľal, ani nič pri jeho vydaní neopomenul, nie je ani teoreticky možné, aby škodu spôsobil prokurátor, tak ako to predpokladá zákon o náhrade škody. Titul náhrady škody - uznesenie o vznesení obvinenia - je účinné a vykonateľné už jeho vydaním a teda jeho účinky nastávajú už jeho vydaním bez ohľadu na to, kedy ho prokurátor obdrží. Prokurátor sa na jeho vydaní nepodieľal a jeho účinkom, ktoré nastali už jeho vydaním, nemôže v tomto štádiu zabrániť a v dôsledku uvedeného nemôže ani škodu spôsobiť. Za uznesenie o vznesení obvinenia vyšetrovateľom policajného zboru podľa §206 Trestného poriadku nezodpovedá prokurátor,

nemôže teda niesť zodpovednosť v zmysle §4 ods. 1 písm. f). Takýto výklad nie je možné považovať za logický s poukazom na to, že sám zákon o zodpovednosti za škodu predpokladá spôsobenie škody vyšetrovateľom policajného zboru v zmysle §4 ods. 1 písm. b). Uznesenie o vznesení obvinenia nemôže byť titulom náhrady škody, zakladajúcim oprávnenie konať za štát tak Ministerstvu vnútra SR, ako aj Generálnej prokuratúre SR.

Stanovisko, že zamietnutie sťažnosti podanej proti uzneseniu o vznesení obvinenia a následné podanie obžaloby v zmysle §234 Trestného poriadku prokurátorom zakladá príslušnosť prokuratúry konať, považoval za nesprávne; tieto skutočnosti môžu len vylúčiť príslušnosť Ministerstva vnútra SR. Ak by bolo pripustené takéto stanovisko, analogicky by musela byť akceptovaná úvaha o zodpovednosti súdu vo všetkých prípadoch, keď súd po preskúmaní a predbežnom prejednaní obžaloby nariadil hlavné pojednávanie (teda uznal a potvrdil zákonnosť prípravného konania v zmysle §238 ods. 1 Trestného poriadku), ako aj vo všetkých prípadoch, keď súd v súdnom konaní rozhodol, hoci neprávoplatne, o uznaní viny a uložení trestu.

Prokurátor pri rozhodovaní o podanej sťažnosti je viazaný ustanoveniami §193 a §194 Trestného poriadku, v zmysle ktorých je taxatívne upravený postup prokurátora; nemôže sa vo svojom rozhodovaní odkloniť od týchto ustanovení a musí postupovať na základe zákona; rozhoduje o sťažnosti na základe skutkového stavu, zisteného v momente podania sťažnosti. Skutkový stav, zistený v prípravnom konaní, sa vzhľadom na rôzne okolnosti, ktoré nemôže prokurátor ovplyvniť, môže do výraznej miery líšiť od skutkového stavu, ktorý nastane v súdnom konaní po podaní obžaloby. Ak existovali v momente rozhodovania o sťažnosti, podanej proti uzneseniu o vznesení obvinenia, skutočnosti, odôvodňujúce postup v zmysle §193 ods. 1 Trestného poriadku a prokurátor podľa nich rozhodol, je nesprávne zákonný postup prokurátora považovať za základ nároku na náhradu škody v zmysle zákona o náhrade škody. V rovnakom duchu je aj procesný úkon podania obžaloby v zmysle §234 Trestného poriadku. Prokurátor v prípravnom konaní nerozhoduje o vine alebo nevine obžalovaného, čo je výsostným právom súdu, ale len o podaní obžaloby. Uvedené podporuje aj znenie §234 ods. 1 Trestného poriadku prvá veta, v zmysle ktorého, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania dostatočne odôvodňujú postavenie obvineného pre súd, prokurátor podá obžalobu príslušnému súdu, pripojí k nej spisy, ich prílohy a dôkazné predmety. Z citovaného znenia jasne vyplýva, že na podanie obžaloby postačuje taká miera zistenia skutkového stavu, ktorá v momente podania obžaloby preukazuje spáchanie skutku obžalovaným. Žaloba nemá z procesného charakteru postavenie rozhodnutia, preto ani nie je možné hovoriť o jej nezákonnosti. Poukázal na uznesenie Krajského súdu Bratislava č.k. 6Co/841/2014-335. Uznesenie o začatí trestného stíhania v zmysle §199 Trestného poriadku nie je spôsobilé byť titulom náhrady škody vzhľadom na to, že je vydávané voči neznámemu páchatelovi a skutok v ňom popísaný je predmetom vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania; voči uzneseniu o začatí trestného stíhania nie je možné podať sťažnosť. Vo veci nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia na základe oslobodenia spod obžaloby poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, vedený pod sp.zn. II. ÚS 163/2013-50 zo dňa 13.11.2013. Je nesporné, že uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné predpoklady a z tohto dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti proti nemu, nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. za odporujúce zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila.

Žalobca sa pôvodne domáhal uplatnenia škody od Ministerstva spravodlivosti SR, ktoré nárok postúpilo Ministerstvu vnútra SR. Ministerstvo vnútra nárok preskúmalo a konštatovalo jeho nedôvodnosť; nárok ani nebol s generálnou prokuratúrou prerokovaný.

Titulom, zakladajúcim nárok na náhradu škody vo výške odchodného 10 602,18€ a sumy 6 300,-€ ako rozdielu medzi služobným príjmom od prepustenia od 07.08.2009 do 09.09.2010 je personálny rozkaz Ministerstva vnútra SR č. 334 zo dňa 07.08.2009, ktorým bol žalobca prepustený z pracovného pomeru. Voči personálnemu rozkazu podal žalobca rozklad, ktorý bol zamietnutý rozhodnutím o rozklade č. SLV 140/PK-2009 zo dňa 09.12.2009. V samotnom odôvodnení rozkladu je vylúčená súvislosť medzi trestným stíhaním žalobcu a jeho prepustením zo služobného pomeru. Uvedené jednoznačne preukazuje, že v konkrétnom prípade neexistuje súvislosť, ktorá by zakladala a preukazovala spôsobenie škody prokurátorom v predmetnom konaní tak, ako to vyžaduje zákon o zodpovednosti za škodu.

Tiež nemajetková ujma ako škoda nie je dostatočne preukázaná; P. G. Q. vo svojom výsluchu zo dňa 24.02.2015 uviedla, že manželka žalobcu bola liečená už od roku 2006, teda tri roky pred vznesením obvinenia; uviedla, že k zhoršeniu jej stavu mohlo dôjsť na základe vedeného trestného konania, túto skutočnosť však nie je možné jednoznačne preukázať, keďže manželka žalobcu trpela organickou poruchou mozgu. Z výsluchu O. Q. z toho istého dňa taktiež jednoznačne nevyplývajú skutočnosti, ktoré

by preukazovali zhoršenie kvality života, spôsobené vedeným trestným konaním. O. Q. sa vo svojom výsluchu vyjadroval ku skutočnostiam len vo všeobecnej rovine a v žiadnom z ním udávaných prípadov, kedy malo dôjsť k obmedzeniu alebo zhoršeniu kvality života, neuviedol konkrétny prípad alebo osobu. Preto nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle §17 ods. 2 zákona o zodpovednosti za škodu považoval žalovaný za nedostatočne preukázaný s tým, že žalobca neunesol dôkazné bremeno.

Súd vo svojom rozhodnutí opomenul skutočnosť, že žalobca bol po podaní odporu voči trestnému rozkazu rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 1T/115/2009-173 z 01.02.2010 uznaný vinným v plnom rozsahu v zmysle podanej obžaloby; až na základe podaného odvolania zrušil rozsudok krajský súd. Z odôvodnení jednotlivých rozsudkov vo veci konajúcich súdov vyplýva, že vo veci existujú dve skupiny dôkazov a súd obžalovaného oslobodil len s prihliadnutím na zásadu in dubio pro reo.

V kontexte uvedených skutočností neboli splnené všetky zákonom stanovené predpoklady, aby vo veci konala za štát Generálna prokuratúra SR tak, ako je uvedené v §4 ods. 1 písm. f) zákona o zodpovednosti za škodu. Neexistuje príčinná súvislosť medzi konaním prokurátora a spôsobenou škodou. Škodu v konaní nespôsobil prokurátor. Žalobcovi vznikla škoda prepustením zo služobného pomeru, na ktoré nemá prokuratúra personálny ani zákonný dosah. Vo veci uplatnenia si nemajetkovej ujmy žalobca nepreukázal jednoznačne súvislosť medzi zhoršením kvality života a vedeným trestným konaním. Tvrdenie žalobcu, že bol zodpovedný a mal len pokarhanie za prietahy v konaní, ktoré mali aj jeho kolegovia, je nenáležité a nespôsobilé zbavenia sa zodpovednosti za následky, ktoré viedli k jeho prepusteniu zo služobného pomeru. Žalobca si trestné stíhanie privodil sám svojím konaním, ktoré bolo podozrivé do tej miery, že v danom čase zákonne odôvodňovalo vznesenie obvinenia pre trestný čin zneužívania právomocí verejného činiteľa podľa §326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť vzhľadom na to, že závery v ňom obsiahnuté sú nesprávne a v rozpore so zákonom.

3. Proti rozsudku čo do výroku o zamietnutí prevyšujúcej časti žaloby vo výške uplatnenej nemajetkovej ujmy a čo do výroku, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, podal odvolanie žalobca. Rozsudku súdu prvej inštancie vyčítal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle §205 ods. 2 písm. f) O.s.p.. Nesprávnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa je potrebné vidieť hlavne v tom, že síce správne poukázal na to, že nebyť nezákonného trestného stíhania a vznesenia obvinenia žalobcovi by nevznikla nemajetková ujma (priznal nemajetkovú ujmu vo výške 5 890,-€), avšak súd mal vykladať svoju voľnú úvahu o spravodlivosti a primeranosti výšky nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na §17 ods. 3 zákona č.514/2003 Z.z. širšie vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy. Je nesporne správny názor súdu v tom, že žalobca a jeho rodina utrpel celým procesom trestného stíhania, vznesenia obvinenia a prepustenia z policajného zboru značnú ujmu, lebo prišiel o zamestnanie, nemohol si nájsť prácu v rámci svojej kvalifikácie, znížil sa jeho status v spoločnosti, čo malo vplyv na život v rámci štúdia jeho syna i súkromný život v manželstve, zároveň došlo k zníženiu dôvery v jeho česťnosť v súkromnej sfére i medzi kolegami a susedmi; po prepustení z policajného zboru pracoval v pohrebnej službe so znížením mesačného príjmu z 950,-€ na 520,-€ netto.

Priznaná nemajetková ujma 5 890,-€ je nepostačujúca a nezodpovedajúca povahe a stupňu miery zásahu štátu do práva a záujmov žalobcu a jeho rodiny. Okrem zákonných kritérií, uvedených v §17 ods. 3 citovaného zákona, je potrebné prihliadať na to, že u žalobcu došlo k okamžitej a nezvratnej degradácii osobného, pracovného, rodinného a spoločenského života s faktickou a právnou nemožnosťou návratu do policajného zboru SR ako príslušníka. Priznaná výška nemajetkovej ujmy ako 5 násobok priemerného mesačného platu, stanoveného pre výpočet odchodného (1 178,02€) je neadekvátne aj preto, že žalobca bol viac ako rok nezákonne trestne stíhaný a obvinený, potom po viac rokov mu bolo odmietnuté právo na statusové, morálne a finančné zadosťučinenie a výška nemajetkovej ujmy nad rámec priznanej výšky napadnutým rozsudkom nezohľadňuje ani intenzitu zjavnej nesprávnosti a nezákonnosti postupu štátu voči žalobcovi.

Situácia, ktorá spôsobila prepustenie žalobcu z radov policajného zboru, jeho nezákonné trestné stíhanie a obvinenie (z oslobodzujúceho rozsudku v trestnom konaní je preukázané, že proti žalobcovi nebol preukázaný v trestnom konaní jediný dôkaz viny) determinovala progredovanie jeho zdravotných ťažkostí aj zdravotných ťažkostí jeho manželky (čo potvrdila svedkyňa P. Q. pred súdom); zásah do rodinnej sféry žalobcu dokazoval jeho syn O. Q. okrem iného tým, že otec si po prepustení z policajného zboru dlho nevedel nájsť prácu, až skončil ako funebrák, pričom aj on mal problémy pri hľadaní práce kvôli otcovi a napokon sa zintenzívnili psychické problémy matky. Boli spretfhané doterajšie väzby žalobcu a jeho rodiny na priateľov a známych, bývalých spolupracovníkov a kolegov, väzby na spoločnosť a bezpochyby došlo k určitej strate možnosti žalobcu a jeho rodinných príslušníkov rozvíjať osobný, rodinný a spoločenský život bez akéhokoľvek hendikepovania alebo negatívnych vplyvov.

Tieto skutočnosti a okolnosti mali byť zohľadnené pri priznaní vyššej sumy nemajetkovej ujmy aj v spojení s tým, že žalobca v dôsledku nezákonného trestného stíhania, obvinenia a prepustenia z radov policajného zboru mesačne prichádza na výsluhovom dôchodku o 200,- €.

Vyššie uvedené skutočnosti a okolnosti, potrebné a nevyhnutné pre objektívne a spravodlivé rozhodnutie v napadnutých výrokoch rozsudku neboli dostatočne vyhodnotené, čo má úzku súvislosť s ďalším výrokom, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Tento výrok považuje odvolateľ taktiež za nesprávny, pretože nepriznanie trov konania žalobcu vychádzalo z toho, že žalobca mal vo veci úspech vo výške 46 %, teda nie aspoň v polovici, avšak tento úspech alebo neúspech vychádzal len z právnej úvahy a uplatnenia princípu moderačného práva súdu pri uznaní výšky nemajetkovej ujmy. Súd prvého stupňa mal podľa odvolateľa aplikovať postup podľa §142 ods. 3 O.s.p. a trovy konania žalobcovi priznať, aj keď mal vo veci len čiastočný úspech. Je nad akúkoľvek pochybnosť, že žalobca uplatnil svoje nároky súdnou žalobou vrátane nemajetkovej ujmy právom a principiálne bol vo veci úspešný, pričom jeho čiastočný neúspech súvisel iba s tým, že mu súd priznal nemajetkovú ujmu nie v žiadanej výške, ale vo výške 17,85%, čo potom výrazne skreslilo priznané nároky z celku. Ak by bola priznaná vyššia výška nemajetkovej ujmy, priamo úmerne by bol úspech žalobcu v konaní vyšší, čo by odôvodňovalo priznať mu aspoň pomernú časť trov konania.

Vzhľadom na uvedené žalobca žiadal, aby krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil a vo veci sám rozhodol, priznal vyššiu nemajetkovú ujmu, ako aj trovy konania žalobcovi, alternatívne, aby rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

4. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žalovaný poukázal na neprimeranosť výšky a neopodstatnenosť nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje; žalobca nemá nárok na priznanie nemajetkovej ujmy vzhľadom na to, že neboli splnené zákonné predpoklady jej vzniku. Žalobca si trestné stíhanie spôsobil sám svojím nezodpovedným konaním, ktorého sa ako dlhoročný príslušník policajného zboru mohol a mal vyvarovať. Navrhol zrušiť rozsudok okresného súdu vo výrokoch, ktorými okresný súd vyhovel žalobe, resp. navrhol po zrušení rozhodnutia vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

5. Konanie v prejednávanej spore začalo pred 30.06.2016. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte aj „C.s.p.“); podľa §470 ods. 1 C.s.p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania, začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa §470 ods. 2 C.s.p., právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované; ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácií konania, ak by boli v neprospech strany.

6. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu a žalovaného podľa §34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa §385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolaní žalobcu a žalovaného podľa §379 C.s.p. a z dôvodov, vymedzených v odvolaniach podľa §380 ods. 1 C.s.p., rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny sčasti potvrdil a sčasti v zmysle §388 C.s.p. zmenil z nasledovných dôvodov:

7. Podľa §387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa §388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky strán sporu, uvedené v odvolaniach, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie.

9. Pokiaľ sa týka náhrady škody, spočívajúcej v trovách obhajoby a náhrade nemajetkovej ujmy, stotožňuje sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku a v zmysle §387 ods. 1 C.s.p. na tieto poukazuje; súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel v tejto časti k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že uznesením MV SR, sekcia kontroly a inšpekčnej služby Banská Bystrica pod ČSV: SKIS-26/IS-3-V-2009 zo dňa 09.06.2009 bolo začaté trestné stíhanie a bolo vznesené

obvinenie žalobcovi pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa §326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 02.02.2009 o 11.30 hod. na U. ul. v W. W. počas výkonu služby po preverení škodovej udalosti v súvislosti so zrážkou vozidla Fiat Stilo, ktoré viedol Q. P., s vozidlom Renault, ktoré viedol P. Q., Q. P. ako osobe, ktorá zapríčinila škodovú udalosť žalobca oznámil, že sa dopustil dopravného priestupku a žiadal zaplatiť pokutu vo výške 250,-€, ktorú menovaný aj zaplatil, žalobca mu však nedal žiadne potvrdenie o zaplatení pokuty a do služobných pomôcok vykázal len uloženie blokovvej pokuty vo výške 96,-€. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia žalobca v zákonnej lehote dňa 19.06.2009 podal sťažnosť, ktorú prokurátor Vojenskej obvodovej prokuratúry v Banskej Bystrici uznesením č.k. OpV 28/2009 zo dňa 29.06.2009 zamietol.

Dňa 07.08.2009 bol vydaný personálny rozkaz ministra vnútra Slovenskej republiky č.334 o prepustení zo služobného pomeru príslušníka PZ. Podľa §192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z. bol žalobca prepustený zo služobného pomeru príslušníka PZ v stálej službe vo funkcii starší referent oddelenia výkonu služby ODI OR PZ Banská Bystrica. Z dôvodov uvedeného rozhodnutia vyplýva, že žalobca uložil Q. P. blokovú pokutu 250,-€, ktorú menovaný zaplatil, žalobca mu nevydal žiadne potvrdenie a do služobných pomôcok vykázal uloženie pokuty 96,-€. Rozdiel vo výške 154,-€ si ponechal pre vlastnú potrebu; uvedený skutkový stav bol zistený a preukázaný šetrením nadriadeného. Zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy videl minister vnútra Slovenskej republiky v tom, že žalobca nebol čestným a disciplinovaným príslušníkom policajného zboru, neriadil sa zákonmi a všeobecne záväznými právnymi predpismi a svoje sily nevynaložil na ochranu základných práv a slobôd osoby, keď v rozpore so zákonom, zneužívajúc svoje služobné postavenie potom, ako vodičovi za spáchaný priestupok nevydal potvrdenie o zaplatení blokovvej pokuty, neskôr vykázal a odviedol len časť obdržanej finančnej hotovosti a zostatok si nechal pre seba, konal úmyselne pre získanie neoprávnenej výhody vo vlastný prospech. Proti personálnemu rozkazu podal žalobca v zákonnej lehote dňa 21.08.2009 rozklad, ktorý bol zamietnutý a bolo potvrdené napadnuté rozhodnutie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru pod SLV-140/PK-2009 zo dňa 09.12.2009.

Dňa 20.11.2009 podal prokurátor Vojenskej obvodovej prokuratúry v Banskej Bystrici pod sp.zn. OPV 28/2009 obžalobu pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa; Okresný súd Banská Bystrica trestným rozkazom sp.zn. 1T/115/2009 zo dňa 27.11.2009 uznal žalobcu za vinného, bol mu uložený peňažný trest 1 000,-€ s náhradným trestom odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, trest zákazu činnosti v trvaní 5 rokov. Proti rozhodnutiu podal žalobca odpor, v dôsledku ktorého bol trestný rozkaz bol zrušený a rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 1T/115/2009 zo dňa 01.02.2010 okresný súd uznal žalobcu vinným z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa §326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo ho odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov, ktorého výkon mu podmienienečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní troch rokov a zároveň mu uložil trest zákazu činnosti vykonávať akúkoľvek činnosť, zamestnanie alebo služobný pomer v Policajnom zbore Slovenskej republiky na 5 rokov a poškodenému priznal nárok na náhradu škody vo výške 154,-€. Na odvolanie obžalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp.zn. 2To/98/2010 zo dňa 22.04.2010 rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil so záväzným právnym názorom, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol. Následne okresný súd rozsudkom č.k. 1T/115/2009-173 zo dňa 08.07.2010 žalobcu oslobodil spod obžaloby Vojenskej obvodnej prokuratúry, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Konštatoval, že po zhodnotení dôkazov nepovažoval za preukázané, že skutok, ktorý bol predmetom obžaloby, sa skutočne stal a za tejto dôkaznej situácie za použitia ustanovenia §2 ods. 2 Trestného poriadku, upravujúceho zásahu prezumpcie neviny mal za to, že v prípade pochybností o skutku, ktoré nie je možné odstrániť vykonaním ďalších dôkazov, je povinnosťou súdu prikloniť sa k možnosti pre obžalovaného priaznivejšej (zásada in dubio pro reo). Rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 09.09.2010.

Žalobca následne podal návrh na predbežné prerokovanie nároku podľa §15 zákona č. 514/2003 Z.z. na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré postúpilo žiadosť Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky; Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky žiadosť prerokovalo a nevyhovelo jej.

Žalobca sa domáhal svojho nároku súdnou cestou a žiadal priznať náhradu škody, pozostávajúcu z nárokov: 11 926,-€ ako odchodného za výsluhu rokov od 01.12.1990 do 09.09.2010 do právoplatného rozhodnutia oslobodzujúceho rozsudku so započítaním dvojročnej základnej vojenskej služby, ktoré mu nebolo zaplatené, sumy 6 300,-€ ako zaplatenie rozdielu medzi služobným príjmom od prepustenia z policajného zboru od 07.08.2009 do právoplatnosti rozsudku 1T/115/2009 a priznaným výsluhovým dôchodkom; sumy 1 171,24€, ktorá predstavuje trovy obhajoby v trestnom konaní; nemajetkovú ujmu vzhľadom na zákonné kritériá, uvedené v §17 ods. 3 vo výške 33 000,-€ s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 1Cdo/53/1993.

11. Vo všeobecnosti štát (žalovaný) zodpovedá za škodu, spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci (§ 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z.), pričom pod výkonom verejnej moci sa rozumie rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb (§ 2 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z.) a za orgán verejnej moci sa považuje aj štátny orgán (§ 2 písm. b/ bod 1 zákona č. 514/2003 Z. z.); štát (žalovaný), za podmienok stanovených zákonom, zodpovedá za škodu spôsobenú okrem iného aj nezákonným rozhodnutím (§ 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z.) a svojej zodpovednosti sa nemôže zbaviť (§ 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.); na základe uvedeného štát (žalovaný) v zásade zodpovedá aj za škodu, spôsobenú orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom vedeného trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením obvineného; na vznik zodpovednosti štátu (žalovaného) za škodu, resp. nemajetkovú ujmu z titulu nezákonného rozhodnutia je nevyhnutné súčasné splnenie zákonných predpokladov, ktorými sú 1/ nezákonné rozhodnutie, 2/ vznik škody resp. nemajetkovej ujmy a 3/ príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody resp. nemajetkovej ujmy. Nezákonným rozhodnutím treba v tejto súvislosti rozumieť predovšetkým rozhodnutie orgánu verejnej moci, vydané v medziach jeho právomoci, ktoré bolo na základe opravného prostriedku poškodeného (t.j. z hľadiska prejednávanej veci na základe sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia podanej žalobcom) príslušným orgánom zrušené pre nezákonnosť (§ 5 ods. 1, § 6 ods. 1 až 4 zákona č. 514/2003 Z.z.). S prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody, ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, je potrebné vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté; nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (rozsudok NS SR č.k. 1Cdo/53/1993).

12. V prejednávanom spore uplatnil žalobca proti žalovanému nárok na náhradu škody s príslušenstvom podľa zákona č.514/2003 Z.z. z titulu nezákonného rozhodnutia podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona; zo zistených skutkových okolností vyplýva, že žalobca bol právoplatne oslobodený spod obžaloby. Odvolací súd (zhodne s názorom súdu prvej inštancie) má za to, že ak trestné stíhanie neskončilo právoplatným odsúdením žalobcu, ale jeho oslobodením spod obžaloby, je príčinou vzniku časti uplatňovanej škody vznesenie obvinenia voči žalobcovi, na základe ktorého sa voči nemu viedlo trestné konanie; potom škodu vo výške 1 171,24 €, predstavujúcu vynaloženie finančných prostriedkov na úhradu trov obhajoby v trestnom konaní, skončenom právoplatným oslobodením žalobcu spod obžaloby, okresný súd priznal žalobcovi správne. Ani krajský súd nesúhlasí s odvolacou námietkou žalovaného, že faktúra nepreukazuje základ a výšku nároku; trovy obhajoby boli preukázateľne v súlade so zákonnou úpravou uplatnené, vyčíslené, vyfakturované a žalobcom zaplatené; odvolanie žalovaného do tohto výroku rozsudku dôvodné nebolo .

13. Okresný súd tiež správne priznal náhradu škody, spočívajúcu v nemajetkovej ujme. Náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť na kompenzáciu stavu neistoty, do ktorej bol žalobca v dôsledku trestného konania uvrhnutý; ide o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a rozsah sú ako rozhodné skutočnosti náročne preukázateľné (uznesenie NS ČR sp.zn. 30Cdo 3007/2010 z 31.08.2011). Pri určení výšky zadosťučinenia je potrebné vychádzať okrem povahy trestnej veci, dĺžky trestného stíhania predovšetkým z dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby; forma a prípadná výška nesmie byť v rozpore so všeobecne zdieľanou predstavou spravodlivosti; jej priznanie je nad rámec konštatovania porušenia práva na mieste iba vtedy, ak by sa z hľadiska všeobecnej slušnosti poškodenému satisfakcia skutočne mala dostať (rozsudok veľkého senátu NS ČR sp.zn. 30Cdo 2813/2011 z 27.06.2012, R122/2012). Súd prvej inštancie vykonal v tomto smere dostatočné dokazovanie. Základ aj výšku nemajetkovej ujmy posúdil aj podľa názoru odvolacieho súdu správne, preto krajský súd aj v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; odvolanie žalobcu ani žalovaného v tomto smere nebolo dôvodné.

14. Žalovaný v podanom odvolaní vytýkal napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie aj neexistenciu príčinnej súvislosti medzi trestným stíhaním a prepustením žalobcu zo služobného pomeru; odvolanie žalovaného proti výrokom rozsudku, ktorými súd prvej inštancie vyhovel žalobe a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody - odchodné vo výške 10 602,18 € a sumu 6 300,- € ako rozdiel medzi služobným príjmom od prepustenia od 07.08.2009 do 09.09.2010 a výsluhovým dôchodkom, je v každom bode dôvodné. Príčinná súvislosť je jeden z esenciálnych zákonných predpokladov náhrady škody všeobecne, a aj náhrady škody v zmysle z.č. 514/2003 Z.z.; zákonné predpoklady musia byť splnené súčasne. V prejednávanej veci je aj podľa názoru odvolacieho súdu

titulom, zakladajúcim nárok na náhradu škody - odchodného vo výške 10 602,18 € a rozdielu medzi služobným príjmom 6 300,- €, personálny rozkaz ministerstva vnútra, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru. Proti personálnemu rozkazu podal žalobca rozklad, ktorý bol zamietnutý. V odôvodnení rozkladu je vylúčená súvislosť medzi trestným stíhaním žalobcu a jeho prepustením zo služobného pomeru. Z obsahu personálneho rozkazu ministra vnútra SR (viď č.l. 12 - 13 súdneho spisu) vyplýva, že konanie žalobcu, zakladajúce dôvod jeho prepustenia zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru, je zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti; jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby; to, či odvolateľ svojím protiprávnym konaním naplnil aj niektorý zo znakov skutkovej podstaty trestného činu, uvedeného v Trestnom zákone, je v kompetencii orgánov činných v trestnom konaní. Zásada prezumpcie neviny sa v personálnom konaní neuplatňuje. Zákonné predpoklady prepustenia zo služobného pomeru musia byť dané v čase rozhodovania o prepustení a nie sú závislé od výsledku eventuálneho trestného konania. Porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom nemusí nutne dosahovať intenzitu trestného činu; personálne opatrenie za zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti nie je možné stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Minister vnútra iba rozhodol o ďalšom zotrvaní odvolateľa v služobnom pomere príslušníka policajného zboru z hľadiska jeho konania nezlučiteľného s postavením a úlohami príslušníka policajného zboru. Na rozdiel od trestného konania o prepustení policajta zo služobného pomeru rozhoduje príslušný nadriadený, ktorý je oprávnený rozhodnúť o prepustení príslušníka policajného zboru zo služobného pomeru podľa §192 ods. 1 písm. e) z.č. 73/1998 Z.z.. Minister vnútra SR si robí podľa zákona vo veci vlastný úsudok a v samostatnom personálnom konaní rozhoduje nezávisle na výsledku trestného konania. Oprávňuje ho k tomuto postupu §238 ods. 4 citovaného zákona; otázka trestnoprávnej zodpovednosti nie je zhodná so skutočnosťami, ktoré tvoria podklad pre prijaté personálne opatrenie a toto personálne opatrenie nie je závislé na rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní. Protiprávne konanie bolo odvolateľovi riadne a v súlade so zákonom preukázané dôkazmi, obsahnutými v spise. Zákon č. 73/1998 Z.z. je vybavený kompetenciou konať v personálnych veciach samostatne bez povinnosti vyčkať na výsledok trestného konania; nadriadený je viazaný len rozhodnutím príslušných orgánov o tom, či bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt a kto ho spáchal. Prípadný oslobodzujúci rozsudok (ak by išlo aj o totožný skutok) však ešte neznamená, že príslušník sa nedopustil porušenia služobnej disciplíny. Ani prípadné oslobodenie odvolateľa spod obžaloby z trestného činu neznamená, že neporušil zákon č.73/1998 Z.z.; napadnutým rozhodnutím odvolateľovi nebola vyslovená vina zo spáchania trestného činu, ale iba rozhodnuté o jeho prepustení zo služobného pomeru príslušníka PZ.

O protiprávnom konaní odvolateľa svedčia aj ostatné zabezpečené dôkazy, ako napríklad výpoveď XX/XXXX Q. zo dňa 07.07.2009, ktorého výpoveď sa zhoduje s výpoveďou, uvedenou v zápisnici o výsluchu osoby na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci Q. P. zo dňa 30.07.2009 číslo spisu ORP-414-25/DI-2009.

S poukazom na ustanovenia §192 ods. 1 písm. e), §17 ods. 1, §48 ods. 3 písm. a), g), h) z.č. 73/1998 Z.z. je konanie, ktorého sa žalobca dopusti, v príkrom rozpore s obsahom služobnej prísahy, úlohami policajta, policajného zboru a nezodpovedá ani služobným povinnostiam policajta. Zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy spočíva v tom, že nebol čestným a disciplinovaným príslušníkom policajného zboru a neriadil sa zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených a svoje sily nevynaložil na ochranu základných práv a slobôd osoby, keď v rozpore so zákonom, zneužívajúc svoje služobné postavenie, potom, ako vodičovi za spáchaný priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky uložil na mieste blokovú pokutu, priestupcovi nevydal potvrdenie o zaplatení uloženej blokovej pokuty, neskôr vykázal a odviedol len časť obdržanej finančnej hotovosti z uloženej blokovej pokuty a zostatok si nechal pre vlastnú potrebu.

Odvolačný orgán teda považoval za splnené všetky zákonné podmienky na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru.

15. Z uvedeného vyplýva, že v prejednávanom prípade neexistuje bezprostredná príčinná súvislosť medzi vznikom škody a trestným stíhaním; rozhodnutie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru je tým medzičlánkom, ktorý narúša kontinuitu príčinnej súvislosti medzi škodou a právnym úkonom, ktorý mal vznik škody zapríčiniť. Z odôvodnenia rozhodnutia o rozklade ministerstva vnútra vyplýva, že škoda nevznikla a nedošlo k prepusteniu žalobcu zo služobného pomeru v dôsledku rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesenia obvinenia. Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil žalovanému z titulu majetkovej škody s príslušenstvom a nemajetkovej ujmy povinnosť zaplatiť žalobcovi odchodné vo výške 10 602,18 € a sumu 6 300,- € ako rozdiel medzi

služobným príjmom od prepustenia od 07.08.2009 do 09.09.2010 a výsluhovým dôchodkom zmenil a žalobu v tejto časti zamietol.

16. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že žalobca podal žalobu proti Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky; zmenu označenia žalovaného na Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, pripustil Okresný súd Banská Bystrica uznesením č.k. 14C/351/2012-97 zo dňa 23.09.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 12Co/536/2013-109 zo dňa 29.11.2013. Vzhľadom na odvolaciu námietku žalovaného v tejto súvislosti krajský súd považuje za potrebné uviesť: Okresný súd správne neakceptoval námietku žalovaného, že nie je orgánom oprávneným zastupovať štát (§4 z.č. 514/2003 Z.z.). Trestné konanie začína vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania a je zavŕšené podaním obžaloby, kde vykonávajú svoju pôsobnosť vyšetrovatel' policajného zboru aj prokurátor. Vo veci náhrady škody, spôsobenej i v tomto úseku trestného konania, je orgánom verejnej moci ako orgán, konajúci v mene štátu, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ale aj Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Z hľadiska určenia, ktorý z týchto orgánov je v tom-ktorom prípade orgánom konajúcim v mene štátu, je rozhodujúce, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (viď rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.03.2011). V predmetnej veci podal žalobca žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v zmysle §15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré postúpilo žiadosť Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, ktoré ju predbežne prerokovalo, meritórne sa ňou zaoberalo a oznámilo žalobcovi, že neboli naplnené základné zákonné predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, a preto žiadosti nie je možné vyhovieť. Orgánom oprávneným konať v mene štátu navyše nemôže byť Ministerstvo vnútra SR, pretože toto oprávnenie od 01.01.2013 účinnosťou zákona č. 412/2012 Z.z. stratilo. Nová právna úprava neobsahuje prechodné ustanovenia, a preto v zmysle princípu nepravej retroaktivity uplatní sa aj na všetky neskončené konania o náhradu škody voči štátu, proti ktorému podanú sťažnosť prokurátor zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu. Žalovaný bol do konania pripustený uznesením zo dňa 23.09.2013, ktoré po odvolaní žalovaného a rozhodnutí krajským súdom nadobudlo právoplatnosť.

Pasívne legitimovanou stranou v spore o náhradu škody v zmysle z.č. 514/2003 Z.z. je vždy štát, teda Slovenská republika; len procesnými ustanoveniami je upravené, ktorý orgán štátu je oprávnený v jeho mene v tej-ktorej veci konať; hmotnoprávne ustanovenia stanovujú štát za zodpovedný subjekt, ktorý za podmienok určených zákonom zodpovedá za škodu, spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci ((charakter procesných ustanovení pre účely súdneho konania tieto nadobúdajú cez ustanovenie §73 C.s.p., podľa ktorého spôsob konania za právnickú osobu neupravuje procesný predpis, ale procesná úprava odkazuje na hmotné právo)..

Otázkou pasívnej legitimácie sa krajský súd už zaoberal opakovane, napr. v rozsudku sp. zn. 17Co 677/2013 zo dňa 17.09.2014, alebo 17Co 984/2013 z 26.02.2014 v spojení s rozsudkom NS SR sp.zn. 8Cdo 289/2014 zo dňa 14.10.2015, uverejneného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 6/2016.

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa §396 ods. 1 C.s.p. (o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie) v spojení s §255 ods. 1 C.s.p. (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci) a v spojení s §262 ods. 1 C.s.p. (o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí) tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania vzhľadom na vyrovnaný úspech strán.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).